ZARZĄDZENIE Nr 6

DYREKTORA Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia w Drezdenku.

z dnia 15.07.2024 roku

w sprawie wprowadzenia standardów ochrony małoletnich w trybie wnioskowym w Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia

Na podstawie: art. 22b i art. 22 c ustawy z dnia 13 maja 2016r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (t.j. Dz.U.2024 poz.560) zarządza się, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się do stosowania Standardy ochrony małoletnich w trybie wnioskowym w **Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia w Drezdenku**

§ 2

Zobowiązuje się wszystkich pracowników **Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia w Drezdenku** do realizowania zagadnień zawartych w niniejszym Zarządzeniu.

§ 3

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Spis treści

ROZDZIAŁ I ... 3

OBJAŚNIENIA TERMINÓW I POJĘĆ UŻYTYCH W STANDARDACH ... 3

ROZDZIAŁ II ... 6

ZASADY ZAPEWNIAJĄCE BEZPIECZNE RELACJE MIĘDZY MAŁOLETNIM A PERSONELEM MUZEUM PUSZCZY DRAWSKIEJ I NOTECKIEJ IM. F. GRASIA W DREZDENKU ... 6

ROZDZIAŁ III ... 9

ROZPOZNAWANIE I REAGOWANIE NA CZYNNIKI RYZYKA KRZYWDZENIA MAŁOLETNIEGO ... 9

ROZDZIAŁ IV ... 9

ZASADY I PROCEDURA PODEJMOWANIA INTERWENCJI W SYTUACJI PODEJRZENIA KRZYWDZENIA MAŁOLETNIEGO ... 9

ROZDZIAŁ V ... 12

ZASADY OCHRONY WIZERUNKU MAŁOLETNIEGO ... 12

ROZDZIAŁ VI ... 13

ZASADY DOSTĘPU DO INTERNETU I KORZYSTANIA Z TELEGONU KOMÓRKOWEGO NA TERENIE MUZEUM PUSZCZY DRAWSKIEJ I NOTECKIEJ IM. F. GRASIA W DREZDENKU ... 13

ROZDZIAŁ VII ... 14

ZASADY AKTUALIZACJI STANDARDU OCHRONY MAŁOLETNICH ORAZ ZAKRES KOMPETENCJI OSÓB ODPOWIEDZIALNYCH ZA PRZYGOTOWANIE PERSONELU DO STOSOWANIA STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNICH ... 14

ROZDZIAŁ VIII ... 15

ZASADY UDOSTĘPNIANIA RODZICOM I MAŁOLETNIM STANDARDÓW DO ZAPOZNANIA SIĘ Z NIMI I ICH STOSOWANIA ... 15

ROZDZIAŁ IX ... 15

ZAPISY KOŃCOWE ... 15

Akty prawne na podstawie, których oparte są Standardy Ochrony Małoletnich w Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia w Drezdenku: Ustawa z dnia 13 maja 2016r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich;

1. Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 1606);
2. Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z dnia 20 listopada 1989 r. (t. j. Dz. U. z 1991 Nr 120 poz. 526 ze zm.)

ROZDZIAŁ I

OBJAŚNIENIA TERMINÓW I POJĘĆ UŻYTYCH W STANDARDACH

§ 1

Ilekroć w niniejszych Standardach jest mowa bez bliższego określenia o:

1) **dyrektorze** – należy przez to rozumieć Dyrektora Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia w Drezdenku;
2) **jednostce** – należy przez to rozumieć Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia w Drezdenku;
3) **pracowniku** – należy przez to rozumieć osobę zatrudnioną w Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia w Drezdenku na podstawie umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej;
4) **partnerze** współpracującym z jednostką – należy przez to rozumieć osoby wykonujące zadania zlecone na terenie Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia w Drezdenku na mocy odrębnych przepisów;
5) **małoletnim** – należy przez to rozumieć zgodnie z kodeksem cywilnym osobę od urodzenia do ukończenia 18 roku życia;
6) **opiekunie małoletniego** – należy przez to rozumieć osobę uprawnioną do reprezentacji i stanowienia o małoletnim, w szczególności jego przedstawiciela ustawowego;
7) **przedstawicielu ustawowym** – należy przez to rozumieć rodzica bądź opiekuna posiadającego pełnię władzy rodzicielskiej lub opiekuna prawnego (osobę reprezentującą dziecko, ustanowioną przez sąd, w sytuacji, gdy rodzicom nie przysługuje władza rodzicielska lub gdy rodzice nie żyją);
8) **zgodzie opiekuna małoletniego** – należy przez to rozumieć zgodę co najmniej jednego z rodziców małoletniego. Jednak w przypadku braku porozumienia między opiekunami małoletniego należy poinformować ich o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny;

9) **krzywdzeniu małoletniego** – należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę małoletniego przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia w Drezdenku lub zagrożenie dobra małoletniego, w tym jego zaniedbywanie;
10) **danych osobowych małoletniego** – należy przez to rozumieć wszelkie informacje umożliwiające identyfikację osoby małoletniej korzystającej z usług Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia w Drezdenku;
11) **osobie odpowiedzialnej za Standardy Ochrony Małoletnich** – należy przez to rozumieć wyznaczonego przez Dyrektora pracownika sprawującego nadzór nad realizacją niniejszych Standardów;
12) **przez krzywdzenie dziecka należy** rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, w tym członka personelu lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie. To każde zamierzone lub niezamierzone działanie/zaniechanie jednostki, instytucji lub społeczeństwa jako całości i każdy rezultat takiego działania lub bezczynności, które naruszają równe prawa i swobody dzieci i/lub zakłócają ich optymalny rozwój, w tym;

a) **przemoc emocjonalna (psychiczna**) wobec dziecka to przewlekła, nie fizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy dzieckiem a dorosłym, obejmująca zarówno działania, jak i zaniechania. Zaliczamy do niej m.in.: odrzucaniu, nieodpowiednie rozwojowo lub niekonsekwentne interakcje z dzieckiem, niedostrzeganie lub nieuznawanie indywidualności dziecka i granic psychicznych pomiędzy dorosłym a dzieckiem, niedostępność emocjonalną, zaniedbywanie emocjonalne, relację z dzieckiem opartą na wrogości, obwinianiu, oczernianiu,. Przejawami przemocy emocjonalnej może być zmuszanie dziecka do aktywności ponad jego możliwości fizyczne, uzależnianie wartości dziecka od wyników w sporcie, realizacja ambicji trenera lub opiekuna wbrew potrzebom dziecka;
b) **przemoc fizyczna** wobec dziecka to przemoc, w wyniku której dziecko doznaje faktycznej fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożone. Krzywda ta następuje w wyniku działania, bądź zaniechania działania ze strony rodzica lub innej osoby odpowiedzialnej za dziecko, lub której dziecko ufa, bądź która ma nad nim władzę. Przemoc fizyczna wobec dziecka może być czynnością powtarzalną lub jednorazową, a stosowana w celach dyscyplinujących;
c) **przemoc rówieśnicza** (agresja rówieśnicza, bullying): występuje, gdy dziecko doświadcza różnych form przemocy ze strony rówieśników, bezpośrednio lub z użyciem technologii komunikacyjnych, mediów społecznościowych. Ma miejsce wtedy, gdy działanie ma na celu wyrządzenie komuś przykrości lub krzywdy (intencjonalność), ma charakter systematyczny (powtarzalność), a ofiara jest słabsza od sprawcy bądź grupy sprawców. Obejmuje przemoc werbalną (np. przezywanie, dogadywanie, ośmieszanie), relacyjną (np. wykluczenie z grupy, ignorowanie, nastawianie innych przeciwko osobie), fizyczną (np. pobicie, kopanie, popychanie, szarpanie), materialną (np. kradzież, niszczenie przedmiotów) oraz elektroniczną (złośliwy SMS lub e-mail, wpis w serwisie społecznościowym, umieszczanie w Internecie zdjęć lub filmów ośmieszających ofiarę),

a także przemoc podczas randki ze strony chłopaka/dziewczyny, wykorzystanie seksualne - dotykanie intymnych części ciała lub zmuszanie do stosunku płciowego lub innych czynności seksualnych przez rówieśnika, przemoc uwarunkowaną normami i stereotypami związanymi z płcią;

d) **przemoc seksualna** (wykorzystywanie seksualne dziecka) to angażowanie dziecka przez dorosłego/lub inne dziecko w aktywność seksualną, bez kontaktu fizycznego (np. ekshibicjonizm, wszelkie formy werbalnego molestowania np. prowadzenie rozmów o treści seksualnej nieadekwatnej do wieku dziecka lub komentowanie w sposób seksualny wyglądu i zachowania dziecka, seksualizacja zabaw i wizerunku, skłanianie do kontaktu z treściami pornograficznymi, grooming - uwodzenie w Internecie w celu nawiązania kontaktu) lub z kontaktem fizycznym takim jak dotykanie, zmuszanie dziecka do dotykania ciała sprawcy w sposób seksualny czy stosunek seksualny. Każda czynność seksualna podejmowana z dzieckiem poniżej 15. rż. jest przestępstwem. Z wykorzystaniem seksualnym mamy do czynienia, gdy taka aktywność wystąpi między dzieckiem a dorosłym lub dzieckiem a innym dzieckiem, jeśli te osoby ze względu na wiek, niepełnosprawność, bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności, władzy. Wykorzystanie seksualne może przyjąć również formę wyzyskiwania seksualnego, czyli jakiegokolwiek faktycznego lub usiłowanego nadużycia pozycji podatności na zagrożenia, przewagi sił, lub zaufania, w celach seksualnych, w tym, ale nie wyłącznie, czerpanie zysków finansowych, społecznych lub politycznych z seksualnego wykorzystywania innej osoby. Zagrożenie wyzyskiwaniem istnieje zarówno wobec dzieci jak i ich opiekunów, bliskich, tzw. przyjaciół rodziny;

e) **zaniedbanie**: jest wtedy, gdy nikt nie sprawia, by dziecko czuło się ważne, wyjątkowe i kochane, nie troszczy się o nie, ani go nie wspiera. Opiekun dziecka nie interesuje jego zdrowiem, odżywianiem, warunkami bytowymi. Zaniedbanie to niezaspokajanie podstawowych potrzeb dziecka i/lub nierespektowanie jego podstawowych praw przez rodziców, opiekunów, lub inne osoby zobowiązane do opieki, wychowania i ochrony dziecka. Obejmuje zarówno pojedyncze sytuacje, jak i utrwalony sposób funkcjonowania, w którym opiekun nie zapewnia odpowiednich warunków rozwoju fizycznego, poznawczego, społecznego, emocjonalnego i psychoseksualnego oraz dobrostanu dziecka. Może to dotyczyć takich sytuacji jak: brak bezpiecznego schronienia, opieki, odżywiania (kaloryczności i wartości posiłków adekwatnych do wysiłku fizycznego i potrzeb treningowych), ilości snu, czasu na regenerację po treningu lub przebytej kontuzji, zaniedbań sprzętowych (brak odpowiednich ubrań, butów, okularów etc.), podstawowej i specjalistycznej opieki medycznej, szczepień, dostępu do edukacji, nieposyłanie do szkoły, niezabezpieczanie książek i pomocy szkolnych, ograniczanie kontaktów społecznych, brak dbałości o bezpieczeństwo fizyczne, niezapewnienie bezpieczeństwa emocjonalnego.

ROZDZIAŁ II

ZASADY ZAPEWNIAJĄCE BEZPIECZNE RELACJE MIĘDZY MAŁOLETNIM A PERSONELEM Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia w Drezdenku

(art. 22c pkt.1.1 oraz art. 22c pkt.2.1)

§ 2

1. Osobą odpowiedzialną za przygotowanie personelu w Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia w Drezdenku do stosowania standardów ochrony małoletnich jest dyrektor.
2. Dyrektor lub wyznaczony pracownik zapoznaje pracowników ze Standardami Ochrony Małoletnich oraz odbiera od każdego zatrudnionego pracownika oświadczenie o zapoznaniu się ze Standardami Ochrony Małoletnich, obowiązującymi w jednostce.
3. Wzór oświadczenia pracownika został określony w **załączniku nr 1** do niniejszej procedury.
4. Pracownicy nowo zatrudnieni Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia w Drezdenku zapoznawani ze standardami w pierwszym tygodniu pracy i w tym czasie jest od nich odbierane oświadczenie, o którym mowa w ust. 2.
5. Osoba odpowiedzialna za politykę ochrony dzieci wdrażającą standardy ochrony dzieci: Wioletta Batko, wykwalifikowany opiekun ekspozycji - członek personelu wyznaczony przez dyrektora sprawujący nadzór nad prawidłowym stosowaniem standardów ochrony dziecka w Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia w Drezdenku oraz ich aktualność.
6. Zasady bezpiecznej rekrutacji personelu:
   1) dyrektor przed nawiązaniem z osobą stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem małoletnich lub z opieką nad nimi, zobowiązany jest do uzyskania informacji, czy dane tej osoby są zamieszczone w **Rejestrze z dostępem ograniczonym** lub **Rejestrze osób**, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestr;
   2) dyrektor od kandydata pobiera informację z Krajowego Rejestru Karnego o niekaralności;
   3) jeżeli kandydat posiada obywatelstwo inne niż polskie wówczas powinien przedłożyć również informację z rejestru karnego państwa, którego jest obywatelem, uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z małoletnimi, bądź informację z rejestru karnego, jeżeli prawo tego państwa nie przewiduje wydawania informacji dla wyżej wymienionych celów;

4) od kandydata do pracy pobiera się oświadczenie o państwie/państwach (innych niż Rzeczypospolita Polska), w których zamieszkiwał w ostatnich 20 latach pod rygorem odpowiedzialności karnej. Wzór oświadczenia o niekaralności stanowi **załącznik 2** do niniejszych Standardów;

5) jeżeli prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja o niekaralności nie przewiduje wydawania takiej informacji lub nie prowadzi rejestru karnego, wówczas kandydat składa, pod rygorem odpowiedzialności karnej, oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie był prawomocnie skazany oraz nie wydano wobec niego innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuścił się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy, stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi;

6) pod oświadczeniami składanymi pod rygorem odpowiedzialności karnej składa się oświadczenie o następującej treści: Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Oświadczenie to zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

§ 3

1. Zasady bezpiecznych relacji pracowników w Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia w Drezdenku z jego podopiecznymi:
   1) podstawową zasadą wszystkich czynności podejmowanych przez pracowników jest działanie dla dobra małoletniego i w jego interesie. Pracownik traktuje wszystkich z szacunkiem oraz uwzględnia godność i potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec małoletnich w jakiejkolwiek formie;
   2) zasady bezpiecznych relacji personelu z małoletnimi obowiązują wszystkich pracowników, stażystów i wolontariuszy;
   3) znajomość i zaakceptowanie zasad są potwierdzone podpisaniem oświadczenia, którego wzór stanowi **załącznik nr 1** do niniejszych Standardów.
2. Pracownik zobowiązany jest do utrzymywania profesjonalnej relacji z małoletnimi i każdorazowego rozważenia, czy jego reakcja, komunikat bądź działanie jest odpowiednie do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych osób.
3. Pracownik w kontakcie z małoletnimi:
   1) odnosi się z szacunkiem;
   2) wysłuchuje małoletnich i stara się udzielać im odpowiedzi dostosowanej do sytuacji i ich wieku;
   3) nie zawstydza, nie lekceważy, nie upokarza i nie obraża;
   4) nie krzyczy, chyba że wymaga tego sytuacja niebezpieczna (np. ostrzeżenie);

5) nie ujawnia drażliwych informacji o małoletnim osobom do tego nieuprawnionym, dotyczy to również ujawniania jego wizerunku.

4. Decyzje dotyczące małoletniego powinny brać pod uwagę bezpieczeństwo pozostałych podopiecznych.
5. Małoletni ma prawo do prywatności, odstąpienie od zasad poufności każdorazowo musi być uzasadnione.
6. Pracownik zobowiązany jest do zachowania w poufności informacji uzyskanych w związku z pełnioną funkcją lub wykonywaną pracą, dotyczących małoletnich.
7. Pracownik nie może utrwalać wizerunków małoletnich w celach prywatnych, również zawodowych, jeżeli opiekun nie wyraził na to zgody.

§ 4

1. Pracownik zobowiązany jest do zapewnienia małoletnich, że w sytuacji, kiedy poczują się niekomfortowo otrzymają pomoc.
2. W przypadku, kiedy pracownik zauważy niepokojące zachowanie lub sytuację, zobowiązany jest postępować zgodnie ze Standardami.
3. Każde przemocowe zachowanie wobec uczestnika małoletniego przebywającego na terenie Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia w Drezdenku jest niedozwolone.
4. Nie można popychać, bić, szturchać, itp.
5. Pracownikowi nie wolno dotykać małoletniego w sposób, który mógłby zostać nieprawidłowo zinterpretowany, chyba, że zagrożone jest bezpieczeństwo małoletniego lub innych uczestników.
6. Kontakt fizyczny z małoletnim nigdy nie może być niejawny bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.
7. Pracownik, który ma świadomość, iż małoletni doznał jakiejś krzywdy np. znęcania fizycznego, psychicznego lub wykorzystania seksualnego, zobowiązany jest do zachowania szczególnej ostrożności w kontaktach z małoletnim, wykazując zrozumienie i wyczucie.
8. W uzasadnionych przypadkach dopuszczalny jest kontakt fizyczny pracownika z małoletnim. Do sytuacji takich zaliczyć można:
   1) pomoc małoletniemu niepełnosprawnemu w czynnościach higienicznych, jeśli typ niepełnosprawności tego wymaga, a małoletni/ jego opiekun wyrazi zgodę lub małoletni poprosi.
   2) pomoc małoletniemu niepełnosprawnemu w poruszaniu się po jednostce.

§ 5

1. Kontakt poza godzinami pracy z małoletnimi jest co do zasady zabroniony.
2. Nie wolno zapraszać małoletnich do swojego miejsca zamieszkania, spotkania z małoletnim lub też jego opiekunem powinny odbywać się na terenie jednostki.

3. Jeśli zachodzi konieczność kontaktu z małoletnim, opiekunem poza godzinami pracy, dozwolone są środki:
   1) służbowy telefon;
   2) służbowy e-mail;
4. Jeśli pracownik musi spotkać się z małoletnim poza godzinami pracy jednostki (lub jego opiekunem), wymagane jest poinformowanie o tym fakcie dyrekcję lub osobę zastępującą, a opiekun musi wyrazić na taki kontakt zgodę.
5. W przypadku, gdy pracownika łączą z małoletnim lub jego opiekunem relacje rodzinne lub towarzyskie, zobowiązany on jest do zachowania pełnej poufności, w szczególności do utrzymania w tajemnicy spraw dotyczących innych małoletnich, opiekunów i pracowników.

ROZDZIAŁ III

ROZPOZNAWANIE I REAGOWANIE NA CZYNNIKI RYZYKA KRZYWDZENIA MAŁOLETNIEGO

(art. 22c pkt.2.1)

§ 6

1. Pracownicy posiadają wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia małoletnich.
2. Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia w Drezdenku monitoruje, edukuje i angażuje swój personel w celu zapobiegania krzywdzeniu dzieci w miarę posiadanych środków i możliwości organizacyjnych.
3. Personel otrzymując materiały edukacyjne jest zobowiązany do zapoznania się z nimi. Osoba odpowiedzialna za zapoznanie pracowników z materiałami - Wioletta Batko.
4. Materiały edukacyjne Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia w Drezdenku udostępnia pracownikom nieodpłatnie.

ROZDZIAŁ IV

ZASADY I PROCEDURA PODEJMOWANIA INTERWENCJI W SYTUACJI PODEJRZENIA KRZYWDZENIA MAŁOLETNIEGO

(art. 22c pkt.1.2, art. 22c pkt.1.7. art. 22c pkt.1.8)

§ 7

1. W przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka, każdy z personelu lub współpracowników Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia w Drezdenku zobowiązany jest do niezwłocznego powiadomienia Dyrektora Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia w Drezdenku lub osoby zastępującej o zaistniałej

sytuacji. Następnie pracownik zobowiązany jest do sporządzenia notatki służbowej- załącznik nr 3.

2. W przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez inne dziecko przebywające w Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia w Drezdenku (np. lekcjach muzealnych, wernisażach, spotkaniach autorskich) personel reaguje i podejmuje czynności, które będą prowadziły do zapewnienia bezpieczeństwa krzywdzonemu małoletniemu. O zdarzeniu powiadamiany jest dyrektor lub osoba zastępująca, który wyznacza dalsze działania.
3. W przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez osobę dorosłą przebywającą w Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia w Drezdenku personel reaguje i podejmuje czynności, które będą prowadziły do zapewnienia bezpieczeństwa krzywdzonemu małoletniemu. O zdarzeniu powiadamiany jest dyrektor lub osoba zastępująca, który wyznacza dalsze działania, jeżeli zachodzi potrzeba wzywa policję.
4. W przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez osobę bliską/opiekuna prawnego personel reaguje i podejmuje czynności, które będą prowadziły do zapienienia bezpieczeństwa krzywdzonemu małoletniemu. O zdarzeniu powiadamiany jest dyrektor lub osoba zastępująca, który wyznacza dalsze działania, jeżeli zachodzi potrzeba wzywa policję.
5. Zgłoszenia można dokonać osobiście bądź pisemnie wysyłając e-mail na adres dyrektor@muzeum.drezdenko.pl bądź list na adres: Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia, pl. Wolności 11, 66-530 Drezdenko.
6. Każde zgłoszenie, zarówno w formie ustnej jak i pisemnej traktowane jest z należytą powagą i sprawdzane. Personel i współpracownicy Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia w Drezdenku biorący udział w interwencji mają obowiązek zachowania tajemnicy informacji związanych z wyjaśnianą sytuacją.
7. Każde podjęcie interwencji rozpoczyna się od poinformowania opiekuna dziecka (o ile jest to możliwe) o podejrzeniu jego krzywdzenia, jeśli nie zagraża to dobru dziecka.
8. W przypadku powzięcia informacji o podejrzeniu krzywdzenia dziecka przez personel lub współpracownika Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia w Drezdenku osoba ta ma obowiązek do niezwłocznego zgłoszenia zaistniałej sytuacji Dyrektorowi Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia w Drezdenku w celu podjęcia kroków mających na celu ocenę sytuacji.
9. Dyrektor lub osoba zastępująca wzywa pracownika bądź współpracownika Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia w Drezdenku w stosunku do którego kierowane są podejrzenia i informuje go o otrzymanym zgłoszeniu, następnie przeprowadza rozmowę wyjaśniającą w celu oceny okoliczności zdarzenia z jednoczesnym spisaniem ustaleń z przeprowadzonej rozmowy.
10. W zależności od ustaleń poczynionych w trakcie rozmowy, o której mowa jest powyżej przeprowadzona zostaje również rozmowa z dzieckiem i jego opiekunem w bezpiecznej dla niego przestrzeni. Wszystkie czynności dokumentowane są w formie pisemnej, który zapisując wyjaśnienia uczestników postępowania.

11. W przypadku powzięcia informacji, że pracownik lub współpracownik Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia w Drezdenku dopuszcza się przestępstwa lub wykroczenia na szkodę dziecka, Dyrektor Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia w Drezdenku lub osoba zastępująca ma obowiązek niezwłocznego zawiadomienia o powyższym Policji. Obowiązek ten ma charakter prawny i wynika z art. 304 Kodeksu postępowania karnego.
12. O zawiadomieniu niezwłocznie powiadamiani są opiekunowie dziecka oraz ustalony zostaje plan pomocy i wsparcia dziecka adekwatnie do jego potrzeb, uzgodniony z rodzicami. Dyrektor Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia w Drezdenku może zwrócić się o pomoc w sprawie uzgodnienia planu pomocy do MOPS lub innych podmiotów publicznych uprawnionych do udzielania wsparcia w zakresie interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia małoletniego.

§ 8

W przypadku podjęcia przez pracownika podejrzenia, że małoletni jest krzywdzony, pracownik ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania uzyskanej informacji dyrektorowi jednostki.

§ 9

1. Dyrektor powinien sporządzić opis sytuacji oraz plan pomocy małoletniemu.
2. Plan pomocy powinien zawierać wskazania dotyczące:
   1) podjęcia przez jednostkę działań w celu zapewnienia małoletniemu bezpieczeństwa, w tym zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej instytucji;
   2) wsparcia jakie jednostka zapewni małoletniemu;
   3) skierowania małoletniego do specjalistycznej placówki pomocy dziecku, jeżeli istnieje taka potrzeba.

§ 10

1. Plan pomocy małoletniemu jest przedstawiany opiekunom z zaleceniem współpracy przy jego realizacji.
2. Opiekunowie są poinformowani o obowiązku placówki zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia dziecka do odpowiedniej instytucji (prokuratura/policja lub sąd rodzinny, ośrodek pomocy społecznej w zależności od zdiagnozowanego typu krzywdzenia i skorelowanej z nim interwencji).
3. Po poinformowaniu opiekunów – zgodnie z punktem poprzedzającym – dyrektor placówki składa zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa do prokuratury/policji lub wniosek o wgląd w sytuację rodziny do sądu rejonowego, wydziału rodzinnego i nieletnich, ośrodka pomocy społecznej.
4. Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach instytucji wskazanych w punkcie poprzedzającym.

5. W przypadku gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili opiekunowie dziecka, a podejrzenie to nie zostało potwierdzone, należy o tym fakcie poinformować opiekunów małoletniego na piśmie.

§ 11

1. W każdym przypadku zauważenia krzywdzenia małoletniego należy uzupełnić Kartę Interwencji, której wzór stanowi **załącznik nr 3.**
2. Kartę przechowuje dyrektor zgodnie z obowiązującymi przepisami i zasadami dotyczącymi przechowywania i archiwizowania dokumentów.

ROZDZIAŁ V

ZASADY OCHRONY WIZERUNKU MAŁOLETNIEGO

(art. 22c pkt.2.3)

§12

1. Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia w Drezdenku zapewnia najwyższe standardy ochrony danych osobowych dzieci zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz Polityką RODO Ośrodku.
2. Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia w Drezdenku uznając prawo dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku dziecka kierując się odpowiedzialnością i rozwagą wobec utrwalania, przetwarzania, używania i publikowania wizerunków dzieci.
3. Utrwalanie, przetwarzanie, używanie, publikowanie wizerunku dziecka znajdującego się na zdjęciu, nagraniu bądź na jakimkolwiek nośniku musi być dokonywane rozważnie i ostrożnie. Działania tego rodzaju są dopuszczalne wyłącznie w celu wskazania sukcesów dziecka, dokumentowania działań lub funkcjonowania Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia w Drezdenku (na przykład na imprezach/wydarzeniach), przy zachowaniu bezpieczeństwa dzieci.
4. W każdym wypadku należy kierować się dobrem i godnością dziecka. Materiał zawierający wizerunek dziecka nie może być uwłaczający lub obrażający je, pokazywać sytuacji, które bez kontekstu wydają się ośmieszające, niewłaściwe, pokazywać przekroczeń strefy intymnej i nagości, utrwalać stereotypów. W celu ochrony dziecka przed działaniami naruszającymi jego dobro, w trakcie rejestracji:
   1) dziecko na nagraniu nie może być poniżane, ośmieszane, ani ukazywać go w negatywnym kontekście,
   2) zdjęcia/nagrania dziecka powinny się koncentrować na czynnościach wykonywanych przez dziecko i w miarę możliwości przedstawiać dziecko w grupie, nie pojedynczo.
5. Zabronione jest ujawnianie w trakcie rejestracji jakichkolwiek informacji dotyczących dziecka, w tym jego stanu zdrowia, sytuacji materialnej, sytuacji prawnej i powiązanych z wizerunkiem dziecka.
6. Wszystkie podejrzenia i problemy dotyczące niewłaściwego utrwalania i rozpowszechniania wizerunków dzieci należy rejestrować i zgłaszać dyrektorowi

Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia w Drezdenku lub pracownikowi zapewniającemu bezpieczeństwo – np. pracownicy administracji.

§13

1. Upublicznienie przez pracownika wizerunku małoletniego utrwalonego w jakiejkolwiek formie (tj. fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga pisemnej zgody opiekuna.
2. Przed utrwaleniem wizerunku należy małoletniego oraz opiekuna poinformować o tym, gdzie będzie umieszczony zarejestrowany wizerunek i w jakim kontekście będzie wykorzystywany (np. że umieszczony zostanie na stronie www.youtube.pl) w celach promocyjnych.
3. Pracownikowi nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku małoletniego (tj. filmowanie, fotografowanie) na terenie Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia w Drezdenku bez pisemnej zgody opiekuna małoletniego.
4. Niedopuszczalne jest podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych opiekuna małoletniego bez wiedzy i zgody tego opiekuna.
5. Jeżeli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda opiekunów na utrwalanie wizerunku małoletniego nie jest wymagana w rozumieniu art. 81 ust 2 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawach autorskich i prawach pokrewnych.

ROZDZIAŁ VI

ZASADY DOSTĘPU DO INTERNETU I KORZYSTANIA Z TELEFONU KOMÓRKOWEGO NA TERENIE Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia w Drezdenku

(art. 22c pkt.2.2 oraz art. 22c pkt.2.3)

§14

1. Małoletni nie mają dostępu do infrastruktury sieciowej Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia w Drezdenku
2. Sieć jest zabezpieczona hasłem.
3. Na wszystkich komputerach z dostępem do Internetu w Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia w Drezdenku jest zainstalowane i systematycznie aktualizowane oprogramowanie antywirusowe – zgodnie z polityką ochrony danych.
4. Pracownicy posiadają indywidualny login i hasło umożliwiający korzystanie z komputera na terenie Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia w Drezdenku. Pracownicy zachowują login i hasło w tajemnicy.

§15

1. Małoletni mają prawo korzystać na terenie Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia w Drezdenku ze swojego telefonu komórkowego.
2. Małoletni przynoszą do Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia w Drezdenku własne telefony komórkowe za zgodą rodzica/opiekuna prawnego na własną odpowiedzialność. Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia w Drezdenku

nie ponosi odpowiedzialności za zagubienie, zniszczenie telefonu komórkowego przyniesionego przez małoletniego.

3. Małoletni nie mogą korzystać z telefonu komórkowego podczas zajęć w Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia w Drezdenku chyba, że zachodzi potrzeba pilnego kontaktu z opiekunem prawnym małoletniego.
4. W przypadku naruszenia przez małoletniego zasad używania telefonów komórkowych na terenie Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia w Drezdenku, pracownik bezzwłocznie informuje o tym fakcie rodziców/opiekunów prawnych małoletniego i wspólnie z rodzicami/opiekunami prawnymi ustala plan dalszego postępowania.
5. W przypadku uczestnictwa w imprezach otwartych małoletni stosują się do zapisów regulaminów określających zasady zachowania na imprezie określonej w regulaminie.

ROZDZIAŁ VII

ZASADY AKTUALIZACJI STANDARDU OCHRONY MAŁOLETNICH ORAZ ZAKRES KOMPETENCJI OSÓB ODPOWIEDZIALNYCH ZA PRZYGOTOWANIE PERSONELU DO STOSOWANIA STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNICH

(art. 22c pkt.6)

§16

1. Procedura aktualizowania Standardu odbywa się nie rzadziej niż raz na 2 lata.
2. Dyrektor Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia w Drezdenku wyznacza pracownika Wiolettę Batko, wykwalifikowanego opiekuna ekspozycji, odpowiedzialną za Standardy Ochrony Małoletnich i wyznacza termin wykonania przeglądu i aktualizacji standardów .
3. Osoba wyznaczona przez Dyrektora monitoruje realizację Standardów, koordynuje zmiany w Standardach i przedkłada wnioski, projekty zmian.
4. Osoba odpowiedzialna za realizację Standardu zobowiązana jest do oceny standardów w celu ich dostosowania do aktualnych potrzeb Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia w Drezdenku Zapewniając ich zgodność z przepisami prawa. Proces oceny funkcjonowania standardów osoba wskazana przez pracodawcę dokumentuje i przedkłada wnioski dot. Oceny obowiązujących standardów.
5. W razie konieczności opracowuje się zmiany w obowiązującym Standardzie i daje je do zatwierdzenia Dyrektorowi.
6. Dyrektor wprowadza do Standardów niezbędne zmiany i ogłasza pracownikom nowe brzmienie dokumentu.
7. Osoba wyznaczona przez Dyrektora prowadzi rejestr zgłoszeń.
8. O każdym zgłoszeniu wpisanym do rejestru informuje Dyrektora Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia w Drezdenku w sposób przyjęty w jednostce.

ROZDZIAŁ VIII

ZASADY UDOSTĘPNIANIA RODZICOM I MAŁOLETNIM STANDARDÓW DO ZAPOZNANIA SIĘ Z NIMI I ICH STOSOWANIA

(art. 22c pkt.1.6)

§17

1. Dokument „Standardy Ochrony Małoletnich” jest dokumentem Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia w Drezdenku ogólnodostępnym dla Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia w Drezdenku małoletnich oraz ich opiekunów.
2. Dokument opublikowany jest na stronie internetowej Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia w Drezdenku
3. Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia w Drezdenku przygotowując regulaminy imprez uwzględnia zasady określone w Standardach.
4. Dla małoletniego przygotowuje się wersję skróconą – uproszczoną, która stanowi załącznik nr 5 do niniejszych Standardów.

ROZDZIAŁ IX

ZAPISY KOŃCOWE

(ART. 22C PKT.7)

§ 18

1. Standardy Ochrony Małoletnich wchodzą w życie z dniem ich ogłoszenia.
2. Ogłoszenie następuje w sposób dostępny dla pracowników, małoletnich i ich opiekunów, **w szczególności poprzez zamieszczenie na stronie internetowej, wywieszenie w siedzibie wersji skróconej, która zawiera istotne informacje dla małoletnich.**
3. **Standardy Ochrony Małoletnich dostępne są w sekretariacie oraz kasie Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia w Drezdenku**

Załącznik nr 1
do Zarządzenia Nr 6/2024
Dyrektora Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia w Drezdenku
w sprawie wprowadzenia Standardów Ochrony Małoletnich w Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia w Drezdenku

Drezdenko, 15.07.2024 r.

OŚWIADCZENIE O ZNAJOMOŚCI I PRZESTRZEGANIU ZASAD ZAWARTYCH W STANDARDACH OCHRONY MAŁOLETNICH W MUZEUM PUSZCZY DRAWSKIEJ I NOTECKIEJ IM. F. GRASIA W DREZDENKU

Ja,

.....

oświadczam, że zapoznałam/em się ze (Zarządzenie nr 6/2024 z dnia 15.07.2024 r.) **Standardami Ochrony Małoletnich** stosowanymi w Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia w Drezdenku oraz zobowiązuję, że będę przestrzegać ich zapisów .

.....

podpis

Załącznik nr 2
do Zarządzenia Nr 6/2024
Dyrektora Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej
im. F. Grasia w Drezdenku
w sprawie wprowadzenia Standardów Ochrony Małoletnich
w Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej
im. F. Grasia w Drezdenku

Drezdenko, 15.07.2024

OŚWIADCZENIE O KRAJACH ZAMIESZKANIA

Ja,.....

nr PESEL ...../nr paszportu ..... oświadczam, że w okresie ostatnich 20 lat zamieszkałem/am w następujących państwach, innych niż Rzeczypospolita Polska i państwo obywatelstwa:

….....

Jednocześnie przedkładam informację z rejestrów karnych tych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi/ informację z rejestrów karnych.

Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....

(podpis)

OŚWIADCZENIE O NIEKARALNOŚCI

Ja,

.....

oświadczam, że nie byłam/em skazana/y za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, i przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego i nie toczy się przeciwko mnie żadne postępowanie karne ani dyscyplinarne w tym zakresie.

Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Oświadczenie to zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....

(Podpis)

Załącznik nr 3
do Zarządzenia Nr 6/2024
Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia w Drezdenku w sprawie wprowadzenia Standardów Ochrony Małoletnich w Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia w Drezdenku

KARTA INTERWENCJI OBOWIĄZUJĄCA W Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia w Drezdenku

Imię i nazwisko małoletniego		
Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia)		
Osoba zgłaszająca interwencję		
Opis działań podjętych przez personel	Data	Działanie
Spotkania z opiekunami małoletniego	Data	Działanie
Forma podjętej interwencji	Zawiadomienie policji Zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa Wniosek o wgląd w sytuację rodziny Inny rodzaj interwencji. Jaki?	
Dane dotyczące interwencji (nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję) i data interwencji		
Wyniki interwencji: działania organów sprawiedliwości, działania jednostki, działania	Data	Działanie

rodziców		

……..

miejscowość, data

Załącznik nr 4
do Zarządzenia Nr 6/2024
Dyrektora Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia w Drezdenku
w sprawie wprowadzenia Standardów Ochrony Małoletnich w Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia w Drezdenku

REJESTR UJAWNIONYCH LUB ZGŁOSZONYCH INCYDENTÓW LUB ZDARZEŃ *ZAGRAŻAJĄCYCH DOBRU MAŁOLETNICH*

lp.	**Data** zgłoszenia/ zdarzenia	**Osoba zgłaszająca**	Rodzaj zdarzenia/ **opis** zgłoszenia	Podpis osoby zgłaszającej	Podpis ***osoby odpowiedzialnej*** za przyjęcie zgłoszenia	Uwagi

Jeśli przyjąłeś zawiadomienie o podejrzeniu krzywdzenia dziecka lub sam zaobserwowałeś niepokojące symptomy postępuj zgodnie z przyjętymi procedurami tj.:

a) **poinformuj o tym fakcie bezpośredniego przełożonego - pisemnie lub telefonicznie;**

b) **poinformuj odpowiednie służby.**

2. **Podstawowym celem Twojego działania jest zatrzymanie krzywdzenia i zapewnienie bezpieczeństwa dziecku poprzez szybką i skuteczną interwencję. Jednocześnie pamiętaj, że procedury nie uwzględniają interpretacji zdarzeń, złożoności życia i okoliczności, w których to samo zdarzenie może mieć różny przebieg, przyczyny i skutki. Przy podejmowaniu interwencji musisz wziąć pod uwagę wyjątkowość każdej sytuacji i konieczność dostosowania się do jej warunków. Pomoc dziecku krzywdzonemu realizuj zgodnie ze swoimi kompetencjami w porozumieniu z przełożonym i we współpracy z innymi służbami, czy instytucjami.**

3. **Powiedz o tym, że jesteś krzywdzony dorosłym, jesteśmy, aby Ci pomóc.**

NIE JESTEŚ SAM

Telefony zaufania dla osób w trudnej sytuacji życiowej:

- 0 800 12 01 48 - **„Zatrzymaj przemoc”** (numer bezpłatny);
- 47 72 99 149 - **w sprawach terroryzmu;**
- 800 12 02 26 - **Policyjny Telefon Zaufania**.

Linia bezpłatna, czynna codziennie w godzinach od 8:00 do 22:00;

- 116 111- **Ogólnopolski telefon zaufania dla dzieci i młodzieży**.
- Numer 116 111 jest linią anonimową. Połączenia są bezpłatne. Linia jest czynna jest 24/h 7 dni
  w tygodniu. Więcej informacji na stronie 116111.pl;

- 800 12 12 12 - **Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka;**
  Numer telefonu skierowany do wszystkich dzieci potrzebujących pomocy. Dzwoniąc pod ten numer można porozmawiać ze specjalistą, który postara się pomóc. Połączenie jest bezpłatne. Linia działa w godzinach od 8:15 do 16:15. Więcej informacji na stronie brpd.gov.pl

- 801 12 00 02 - **Niebieska Linia. Osoby pokrzywdzone domową przemocą**.
  Dzwoniąc pod bezpłatny numer telefonu uzyskamy wsparcie oraz niezbędną pomoc.

- 801 19 99 90 - **Ogólnopolski Telefon Zaufania Narkotyki - Narkomania**.
  Pod tym numerem otrzymasz wsparcie w przypadku, gdy Twoim problemem są narkotyki i uzależnienie od narkotyków. Możesz zadzwonić zarówno wtedy, gdy problem dotyczy Ciebie, jak i bliskiej Ci osoby. Telefon jest czynny codziennie, w godzinach 16 - 21. Informacje związane z problematyką narkotyków i narkomani ora zapobieganiu tym zjawiskom znajdziesz również na stronie www.narkomania.org.pl;

- 47 72 28 226 - całodobowy **telefon zaufania Krajowego Centrum ds. AIDS**.
  Telefon czynny od poniedziałku do piątku od 9:00 do 21:00. Więcej informacji na stronie aids.gov.pl;

- 801 24 70 70 - całodobowa linia **Centrum Poszukiwań Ludzi Zaginionych ITAKA**.
  Z numerów TP połączenie jest płatne tylko za pierwszy impuls, niezależnie od długości rozmowy, z każdego miejsca w Polsce. Numer dla połączeń z zagranicy +48 22 654 70 70. Przy całodobowej linii dyżurują pracownicy ITAKI oraz wolontariusze gotowi do pomocy w chwili, gdy zaginął człowiek. Więcej informacji na stronie zaginieni.pl;

- 116 000 – numer telefonu alarmujący **o zaginięciu dziecka lub nieletniego**.
  Działa 24 godziny na dobę, 7 dni w tygodniu http://www.itaka.org.pl/.

- 112 – numer alarmowy.

- Fundacja „Dajemy Dzieciom Siłę” Jak pomagamy - Site (fdds.pl).

